

Методичні рекомендації щодо навчання зарубіжній літературі у 2022-2023 навчальному році

Із 24 лютого 2022 року на всій території України оголошено воєнний стан, тому під час планування нового навчального року слід ураховувати Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» [4].

Щоденно о 09 годині 00 хвилин необхідно проводити загальнонаціональну хвилину мовчання, із метою вшанування полеглих під час виконання бойових завдань із захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України, мирних громадян, які загинули унаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України [5].

Особливу увагу варто звертати на психологічний стан здобувачів освіти. Для використання в роботі рекомендуємо матеріали, розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України та Сумського ОІППО. Постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2022 № 630 «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України щодо запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» в Україні продовжено протиепідемічні карантинні заходи. Тому під час організації освітнього процесу в очному форматі рекомендуємо дотримуватися карантинних обмежень [3].

У зв'язку з оголошенням воєнного стану й зважаючи на ситуацію в кожному населеному пункті освітній процес може бути організований в очному, дистанційному або змішаному форматі. Незважаючи на формат освітнього процесу, під час сигналу «Повітряна тривога» усі здобувачі освіти повинні перейти в споруди цивільного захисту або ж у безпечні місця, визначені правилами родини й бути там до відміни сигналу тривоги.

У 2022-2023 навчальному році вивчення зарубіжної літератури в 6-9 класах здійснюватиметься за навчальною програмою зі змінами, затвердженими наказом Міністерством освіти і науки України від 07.06.2017 № 804;

у 10-11 класах – за навчальними програмами (рівень стандарту та профільний рівень), що затверджені наказом Міністерством освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407 [2].

Учитель має право самостійно розподіляти години на текстуальне вивчення творів, розвиток мовлення, позакласне читання, ураховуючи визначену кількість годин на опрацювання конкретного розділу.

Вивчення зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти здійснюють українською мовою. Твори зарубіжних письменників у курсі зарубіжної літератури вивчають в українських перекладах. Для зіставлення можливе залучення перекладів, переспівів іншими мовами, якими володіють учні (англійською, німецькою, французькою тощо). За наявності необхідних умов, бажаним є розгляд художніх текстів (у фрагментах або цілісно) мовами

оригіналів. У такому разі предмет «Зарубіжна література» виконує додаткову функцію вдосконалення володіння учнями іноземними та іншими мовами.

Із метою систематизації та упорядкування навантаження учнів протягом навчального року подаємо рекомендовану кількість видів контролю в процесі вивчення зарубіжної літератури в кожному класі. Поданий у таблиці розподіл годин є мінімальним і обов'язковим для проведення в кожному семестрі. Учитель на власний розсуд може збільшити кількість видів контролю відповідно до рівня підготовленості учнів, особливостей класу тощо. Обов'язкову кількість видів контролю із зарубіжної літератури в 6-9 класах представлено в таблиці 1, у 10-11 класах – таблиці 2.

Таблиця 1 – Обов'язкова кількість видів контролю із зарубіжної літератури в 6-9 класах

Класи	6		7		8		9	
Семестри	I	II	I	II	I	II	I	II
Контрольні роботи у формі:	3	3	3	3	3	3	3	3
контрольного класного твору;	1	1	1	1	1	1	1	1
виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання)	2	2	2	2	2	2	2	2
Уроки розвитку мовлення* (у+п)	2	2	2	2	2	2	2	2
Уроки позакласного читання	2	2	2	2	2	2	2	2
Перевірка зошитів	4	5	4	5	4	5	4	5

Таблиця 2 – Обов'язкова кількість видів контролю із зарубіжної літератури в 10-11 класах

Семестри	I		II	
Рівні	стандарту		профільний	
Контрольні роботи у формі:	2		2	
контрольного класного твору*;	1		1	
виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання)	1		1	
Уроки розвитку мовлення**	2 (1у+1п)		2 (1у+1п)	
Уроки позакласного читання	1		1	
Перевірка зошитів	4		5	

*У кожному семестрі обов'язковим є проведення двох уроків розвитку мовлення: одного уроку усного розвитку мовлення, а другого – письмового. Умовне позначення в таблиці – (у + п).

Під час оцінювання зошита із зарубіжної літератури слід ураховувати наявність різних видів робіт; грамотність (якість виконання робіт); охайність; уміння правильно оформлювати роботи (дотримання вимог до оформлення орфографічного режиму).

Оцінку за ведення зошита із зарубіжної літератури виставляють у кожному класі окремою колонкою в журналі раз на місяць і враховують як поточну до найближчої тематичної.

У разі відсутності учня на уроках протягом місяця рекомендуємо в колонці за ведення зошита зазначати н/о (нема оцінки).

Оцінка за контрольний твір із зарубіжної літератури є середнім арифметичним за зміст і грамотність, яку виставляють у колонці з датою написання роботи, надпис у журнальній колонці «Твір» не роблять.

Оцінку за читання напам'ять творів із зарубіжної літератури виставляють у колонку без дати з надписом «Напам'ять».

Навчальна та методична література із зарубіжної літератури, рекомендована МОНУ, зазначена в Переліку навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки, що розміщений на офіційному сайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (<https://imzo.gov.ua/pidruchniki/pereliki/>) [2].

Варто звернути увагу на заплановані зміни в програмі із зарубіжної літератури для 6-9 класів та 10-11 класів. На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 03.06.2022 № 521 «Про утворення робочих груп з оновлення змісту навчальних програм» [1], унесені зміни Рішенням робочої групи з оновлення змісту навчальних програм із зарубіжної літератури для 6-9 класів (2017), 10-11 класів (2017, рівень стандарту), 10-11 класів (2017, рівень профільний) закладів загальної середньої освіти від 13 червня 2022 р. (протокол № 2) (<https://cutt.ly/yZ6wX8l>), є у відкритому доступі за посиланням: <https://cutt.ly/yZ6wX8l>.

Наразі чинними залишаються програми, затверджені наказами Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» та від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти» (<https://imzo.gov.ua/pidruchniki/pereliki/>). За змінами слідкуйте на сайті Міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua>).

Під час вивчення творів зарубіжної літератури відбувається розвиток і соціалізація особистості учнів, формування в них національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення й поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

Використані та основоположні джерела

1. Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.06.2022 № 521 «Про утворення робочих груп з оновлення змісту навчальних програм»

2. Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання в 5-11 класах закладів загальної середньої освіти. URL: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/pereliki/> (дата звернення 08.08.2022).

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.05.2022 № 630 «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України щодо запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2».

4. Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні».

5. Указ Президента України від 16.03.2022 № 143/2022 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України».

Методист навчально-методичного
відділу координації освітньої діяльності
та професійного розвитку Сумського ОІППО

О.В. Кононенко

(Підпис наявний в оригіналі)